

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Економіка» для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 051 «Економіка»

Освітньо-наукова програма (ОНП) «Економіка», розроблена для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, є ґрунтовним науково-освітнім документом, що відповідає сучасним вимогам до підготовки докторів філософії з економіки. Програма поєднує фундаментальну економічну підготовку, міждисциплінарний підхід, орієнтацію на наукові дослідження та прикладні аспекти економічного аналізу, що є надзвичайно важливим у контексті викликів сучасної економіки як на національному, так і на глобальному рівнях.

Актуальність програми зумовлена необхідністю формування нової генерації науковців, здатних генерувати та впроваджувати інноваційні ідеї у сфері економічної науки, публічної політики, аналітики, стратегічного планування та розвитку підприємств. З огляду на швидкі зміни в економічному середовищі, вплив цифрової трансформації, зміщення фокусів у глобальних ринках і зростаючий попит на фахівців, які володіють сучасними методами аналізу та прогнозування, дана програма має високу практичну та наукову цінність.

Метою програми є підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних проводити самостійні наукові дослідження у сфері економіки, формулювати та вирішувати складні теоретичні і практичні проблеми, здійснювати наукову і педагогічну діяльність. Програма побудована логічно та структуровано: базова частина забезпечує засвоєння сучасних економічних теорій, методів статистичного аналізу, комп'ютерного моделювання економічних систем; варіативна частина дозволяє реалізувати індивідуальну траєкторію здобувача, орієнтовану на його наукові інтереси.

Програма спрямована на формування науково-дослідницьких та аналітичних компетентностей, розвиток академічного письма, критичного мислення, а також оволодіння сучасними кількісними методами аналізу економічних даних. Вона відповідає реаліям національного та глобального економічного середовища, передбачає підготовку здобувачів до публікацій у фахових наукових виданнях, участі у міжнародних дослідницьких проектах, викладацької діяльності у закладах вищої освіти.

Програма відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій щодо третього рівня вищої освіти, охоплює нормативну та вибірккову складові,

включає навчальні дисципліни та педагогічну практику, а також етапи підготовки та захисту дисертаційної роботи.

Програма має чітко визначену структуру, яка включає освітній компонент (навчальні дисципліни) та науковий компонент (самостійна дослідницька робота, підготовка й захист дисертації). Освітня складова охоплює цикли загальнонаукової (філософської) підготовки (філософія науки та професійна етика, педагогіка вищої школи); мовної підготовки та професійних комунікацій (іноземна мова наукового спілкування та академічне письмо, іноземне академічне письмо); спеціальної підготовки (сучасні інформаційні технології в науковій діяльності, інтелектуальна власність та комерціалізація наукових розробок), а також професійно-орієнтованих дисциплін (мікроекономіка, макроекономіка, сучасні теорії економічного розвитку).

Особливістю програми є можливість вибору здобувачем індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вибіркового вибору дисциплін, тематики дисертаційного дослідження, наукового керівництва. Це дозволяє ефективно поєднувати академічну складову з актуальними потребами економіки та інтересами самого здобувача.

Програма передбачає гнучке поєднання аудиторної та самостійної роботи, впровадження активних форм навчання – кейс-методів, ділових ігор, міждисциплінарних тренінгів, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань, участі у дослідницьких роботах. Контроль знань реалізується через поточний і підсумковий контроль за кожною дисципліною, публікації наукових результатів, захист дисертації.

Програма визначає чіткі результати навчання, що охоплюють як загальні, так і спеціальні професійні компетентності: здатність формувати наукові гіпотези, глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, впроваджувати дослідження в практику тощо. Очікується, що випускник буде здатен самостійно здійснювати повний цикл наукового дослідження – від постановки проблеми до впровадження результатів. Здобуті навички сприятимуть також викладацькій діяльності у сфері економіки, участі в міжнародних проєктах, аналітичній та консалтинговій роботі.

Разом із цим слід звернути увагу на необхідність посилення теоретичної складової в освітніх компонентах програми. Наприклад, рекомендується додати освітні компоненти, які б забезпечили здобувачам сучасні наукові знання з питань регіональної економіки.

Отже, освітньо-наукова програма «Економіка» є збалансованою, перспективною та відповідає високим стандартам підготовки докторів філософії.

Доктор економічних наук, професор,
директор Луганської філії Державної
установи «Інститут економіко-правових
досліджень імені В.К. Мамутова НАН України»

Підпис О.Є.К. Мамутова засвідчую
Галина Зайченко
УЧЕНИЙ СЕКРЕТАР
 Державної установи
 «Інститут економіко-правових досліджень
 імені В.К. Мамутова
 Національної академії наук України»
Г. Зайченко
 «18» вересня 2024 р.